

Szabó Zsófia

ORCID: 0000-0001-5460-9450

MATE KC Rippl-Rónai Művészeti Intézet

szabo.zsafia@uni-mate.hu

Artcadia, ú.f. 1(1), 60–67. (2022)

A cikkre a Creative Commons 4.0 standard licenc alábbi típusa vonatkozik: CC-BY-NC-ND-4.0.

A Bauhaus nekünk. Interjú Szigethy Annával

Szigethy Anna DLA, képzőművész, kurátor, a MATE kaposvári Rippl-Rónai Művészeti Intézetének egyetemi docense.

A 2018/2019-es tanévben a Bauhaus-program egyik fő szervezője volt Kaposváron. Az interjúban művészetének inspirációiról és jellegzetes témáiról kérdeztük. Beszél a külföldi utazásairól és élményeiről, a városi terek átmenetiségéről, az otthonról és az otthontalanságról, azokról a fogalmakról, amelyek megragadására törekszik művein. Aktuális munkái és a közeljövőben rendezendő kiállításai mellett a múltat, a Bauhaus-évforduló legemlékezetesebb pillanatait és projektjeit is felidézte. kulcsszavak: interjú, képzőművész, Bauhaus-centenáriumi, egyéni és iskolai projektek.

kulcsszavak: interjú, művész, Bauhaus centenáriumi, személyes és iskolai projektek

The Bauhaus for us. Interview with Anna Szigethy

Anna Szigethy DLA, visual artist, curator, associate professor at the Rippl-Rónai Art Institute of MATE, Kaposvár. In the academic year 2018/2019 she was one of the main organisers of the Bauhaus programme in Kaposvár. In this interview she was asked about the inspirations and typical themes of her art. She talked about her travels and experiences abroad, the transience of urban spaces, home and homelessness, the concepts which she tries to capture in her artworks. As well as talking about her current work and upcoming exhibitions, she also looked back on the past: the most memorable moments and projects of the Bauhaus anniversary.

keywords: interview, artist, Bauhaus centenary, personal and school projects

Szigethy Anna DLA, képzőművész, a Rippl-Rónai Művészeti Intézet docense, a média design képzés szakfelelőse. 2016 óta tanít Kaposváron, művészi és oktatói feladatain túl kurátorként is dolgozik, 2019-től az intézet RIPPL Galériájának vezetője. Hosszabb ideig élt és dolgozott Franciaországban, valamint Németországban, de artist-in-residence programok résztvevőjeként más országokban is megfordult. Művészetében főként a városi terekkel és létformákkal, a hely és nem-hely fogalmával foglalkozik, az épített környezet és a benne élő ember lehetséges nézőpontjait, viszonyrendszereit vizsgálja. 2018/2019-ben a művészeti intézet Bauhaus-programjának egyik fő szervezője volt.

Milyen motivációk tereltek a képzőművészeti pályára irányába?

Olyan családból jövök, ahol az alkotómunka fontos és majdhogynem természetes; bár inkább bölcsészek – író, filozófus, művészettörténész – vettem körül, de eléggé egyértelmű volt, hogy én is kreatív hivatást választok. Fiatalon egy ideig bizonytalankodtam, hogy mi lesz a végleges irány, a bölcsészkar vagy a Képzőművészeti Egyetem. Vonzott az építészet is. Innen ered az érdeklődésem épített környezetünk, a nagyvárosok iránt, és ez maradt az elsődleges inspirációm a mai napig. Itthon vagy utazásaim során általában nagyvárosokban csatangolok, és az eközben felfedezett momentumokkal vagy helyekkel dolgozom tovább.

Festő szakon végeztél a Képzőművészeti Egyetemen, de jó ideje más médiumokat használsz. Mi volt a váltás oka?

Nem is váltásnak mondanám, inkább úgy írnám le: a festészet

egy lépcsőfok volt számomra a vizuális művészetekkel való ismerkedés során, amelyben több lépcsőfokot megmásztam – vagyis még mindig szeretek nyitni új technikák és műfajok felé, tehát ez, ha lassabban is, de folytatódik.

Számomra a festészet inkább csak a kezdet volt a képzőművészeti tevékenységemben és nem végállomás. Az egyetemi években mindent kipróbáltam, amit lehetett; mintáztam, képgrafikai eljárásokkal kísérleteztem, nagyméretű installációkat próbáltam építeni, még gobelint is szőttem, aztán a vége felé jött a fotó és a videó.

A festőművész diplomám sem egy festménysorozat volt, hanem nagyméretű, lakkozott szénrajzok falemezekre kasírozva; ennek aztán lett egy olyan installációs kifutása, ahol a rajzokat nemcsak falra helyeztem, de a padlóra is fektettem, egy saját teret hozva létre, amiben a közönség sétálhatott. Ráadásul ez együtt jött azzal a gondolattal, hogy diploma után szakítani akartam a hagyományos műtárgyformával, a műtermi munkával. A letelepedettség helyett valami sokkal illékonyabbra vágytam, a valóságot, a pillanatot gyorsan megragadó technikára – a fotó és a videó erre sokkal alkalmasabbak voltak.

Számos külföldi városban éltél és dolgoztál. Ezek az élmények hogyan befolyásolták, alakították a témáidat?

Igen, hosszabb ideig éltem és dolgoztam Franciaországban, főleg Párizsban, aztán Berlinben. A rennes-i és a nizzai Képzőművészeti Főiskolán is tanultam, de mindenféle együttműködések, artist-in-residence programok keretében sok helyen megfordultam, például Bécsben, Marseille-ben, Rómában, Haifán és Salzburgban.

1-2: Home, sweet home installáció, 2022
 fotósorozat, 90x120 cm, 2018 és papírtáskák egyedi printekkel, 60x70x30 cm, 2022

6. Lakótelep
 fotósorozat, 100x70cm, 2013-15

5. Véletlen egybeesések - gerjesztett bizonytalanság
 risográfjáról készült fotográfia, 138x200 cm, 2021

7. Nem-hely
 - Ile-de-France
 fotósorozat 50x60 cm,
 2006-07

Nem előzmények nélkül és valószínűleg nem véletlenül, de amikor az egyetem befejezése után elindultam az első tanulmányi ösztöndíjakkal és meghívásokkal artist-in-residence programokra, néhány hét alatt nyilvánvalóvá vált számomra: óriási felszabadulást jelent az új környezetben, a gyakorlatilag előzmények és kötöttségek nélküli munka lehetősége. Az öt-éves MA képzés után szükségem volt arra, hogy minden értelemben eltávolodjak az addig tanultaktól, és folyamatosan új környezetbe, új feltételek közé „dobjam be” magam. Ez aztán több mint 15 évig tartott, gyakorlatilag erre rendezkedtem be életformában és az alkotómunkámban is. A mai napig ez a munkamódszerem, egy új-váratlan helyzetben és helyszínen (akár számomra is meglepő) vizuális válaszokat keresek – az otthoni műtermet inkább csak kivitelezésre használom.

A 2022-es Godot Katalizátor díjának finalistái közé válogatták legutóbbi munkádat, ami elsősorban az otthon szerepét vizsgálta. Beszéljél erről?

Az utóbbi években elkezdett érdekelni az, ami nem a városi környezet, azaz a külvilág, hanem az intim, saját terek. Egy aktuális esemény miatt – néhány éve eladtuk a családi otthon, ahol felnőttem –, elkezdett foglalkoztatni az otthonosság-otthonalanság jelentősége. Hogy mit kezdjen az ember az emlékeivel és az élményeivel, amelyek szorosan kapcsolódnak egy adott térhez.

A Godot Kortárs Művészeti Intézetben ennek a ***Home, sweet home*** című projektnek az egyik részét mutattam be, egy installációt, amelyben ugyanannak a lakásnak a különböző részleteit láthatjuk a nagyméretű printeken a falakon

és mellettük a padlón utazótáskákra emlékeztető tárgyakra printelve. Az akvarellpapírra nyomtatott képek inkább grafikának hatnak, és nem a fotó hozzákötött objektív tényszerűségét erősítik. Ez a papír matt és „kiszívott” színeket, egyúttal időtlenséget kölcsönöz a képeknek, amelyek üres tereket ábrázolnak a költözés, a személyes tárgyak elszállítása után. Csak egy-egy sarkot vagy falrészletet látunk a képeken, amelyeken mégis valamiféle időtlen nyugalom uralkodik.

A tér közepén elhelyezett, hatalmas bevásárlótáskák egy részét a költözést, a konkrét fizikai tér elhagyását, másrészt az emlékek egymásra halmozódását jelképezik. Közeli részleteket (parketta, fal, konyhai kőpadló) nyomtattam rájuk, így nem egészen lekövethető, hogy hol és miről készültek. Ezek hangsúlyozottan töredékek, valamiféle kifejezői azoknak az élményeknek és érzéseknek, amelyeket egy-egy fontos helyről magunkkal viszünk, de amelyek nem feltétlenül tárgyi emlékek. Reményeim szerint a konkrét tér-fotók és az emlékek szatyrjai így együtt beszélnek az otthon jelentőségéről.

Jelenleg min dolgozol?

Készülök egy őszi kiállításra, ami a tervek szerint csendélet-fotókból és nagyobb méretű plasztikákból áll majd. Itt elővettem azt a témát, ami már legalább 20 éve foglalkoztat (és a Bauhaus-évben feladatként a hallgatókkal is dolgoztunk ezen): a leghétköznapibb és legolcsóbb műanyag használati tárgyainkban rejlik esztétikát keresem. Mellesleg egyenszűr-kére lefestve ezek a tárgyak eléggé riasztóak tudnak lenni, kifejezve azt a félelmet is, amit a műanyag jelent a környezetünkre.

3. Lakótelep installáció, 2015
térplasztika a falra applikálva kilenc dohányzóasztalból, 360x120x100 cm
terítők v.s. lakótelep-alaprajzok, print tekercsben 106x660 cm

A másik anyag, amin dolgozom, egy januári kiállításhoz készül, rizográfiákról készített nagyméretű fotókat fogok bemutatni Budapesten, az ISBN Galériában. Az alapja egy képsorozat, amelyet városi csatangolásaim során készítettem Berlinben, Le Havre-ban és Haifán az elmúlt évtizedben. Szokatlan városi szituációkat, meglepő helyszíneket kerestem vagy találtam véletlenszerűen, amelyek már fekete-fehér fotográfia mivoltukban is inkább nyugtalanítóknak hatottak, és nem egy harmonikus élettér érzetét adták vissza. Az ebből készült rizográf nyomatok az elmozduló rétegek, a fekete-fehérben véletlenszerűen megjelenő kék tónus miatt dinamikus, drámai hatást mutatnak, amit a nagy méret még inkább felerősít.

Egyébként a rizográfia technika ötlete onnan jön, hogy 2021 őszén rendeztünk az Intézetben egy workshop-sorozatot, és meghívtuk a Hurrikan Press grafikai műhelyt, hogy készítsenek rizográf fanzine-t a diákjainkkal. Én is csináltam néhány próbát, aztán télen tovább dolgoztunk Pesten egy nagyobb sorozaton, ennek az eredményeként születtek meg a különböző méretű printek, valamint készült egy hajtogató fotókönyv is.

A Rippl-Rónai Művészeti Intézetben megvalósult Bauhaus-projekt kidolgozásában és lebonyolításában orosz-lánrészt vállaltál. Mi az, ami szerinted a 21. században is fontos a Bauhaus hatásai közül?

Kollégáimmal kíváncsiak voltunk arra, hogy milyen hatása lehet ma a Bauhausnak. A kutatások és a saját elképzelésünk alapján is evidens, hogy a 19. század végén és a 20. században megalakuló legtöbb európai képzőművészeti vagy iparművé-

szeti iskola, egyetem, akadémia, mind merítették a Bauhaus elemeiből. Vagy úgy, hogy bevezették az „előkészítő évet”, mint amilyen a Bauhaus híres alapozó kurzusa volt, amit először Johannes Itten, aztán pedig Moholy-Nagy László vezetett, vagy úgy, hogy a műhelyben dolgozó kézműves ÉS tervező művész-mérnök együttesévé próbálták nevelni a hallgatókat. De megjelenhetett ez a kiadott feladatok jellegében, abban a szemléletben, hogy nem egy valaha volt mitologikus, ideális művészethez, stílushoz, korszakhoz kell hasonlítani, illetve azt másolni a művészeti tanulmányok során, hanem mindig aktuális problémákkal kell foglalkozni. Azaz aktuális válaszokat kell adni felmerülő társadalmi, gazdasági, művészeti problémákra – talán ez a legfontosabb, ma is megfontolandó gondolat, amelyet hajlamosak vagyunk elfelejteni a napi rutin során.

Mi volt a legizgalmasabb számodra ebben a programsorozatban?

Sokféle programot szerveztünk: felkértük a Makovecz szakkollégium tagjait közös munkára, ők infografikákat, plakátsorozatokat készítettek a Bauhaus alapvető fogalmairól, helyszíneiről. Bevezetőnek rendeztünk egy előadásorozatot, próbáltuk megidézni a Bauhaus híres estélyeit lámpások helyett LED-es fényekkel; budapesti múzeumok Bauhaus tematikát érintő kiállításaira vittük a hallgatókat; szerveztünk egy workshopot az AU építészcsoporthoz tagjaival, ahol a manuális műhelymunkát és a közösségi építészeti gondolkodást ismerhették meg a hallgatók.

De a program legfontosabb megvalósulási formája mégis csak az volt, hogy több mint 15 tanárral, több mint 20 projek-

tet vittünk végig a hallgatókkal, amelyek mindegyike valamilyen módon a Bauhaushoz kapcsolódott. És ne felejtsük ki a leglátványosabb részt, a két kiállítást, amit az elkészült anyagokból rendeztem, rögtön a program végén az egyetemen, a RIPPL Galériában, majd következő évben Budapesten a FUGA – Kortárs Építészeti Központban egy válogatott anyaggal (amely a Design Week Budapest 2020 fesztivál része volt).¹ Összeállt egy nagyon jó színvonalú anyag; ami hűen tükrözi az egymásra ható, néhol kapcsolódó témákat, munkamódszereket, vizuális megoldásokat.

A BauhausUP
Fuga-kiállításának páros
tárlatvezetése,
Szigethy-Szalay
[https://www.youtube.com/
watch?v=8yA3iecNEG-
M&t=3238s](https://www.youtube.com/watch?v=8yA3iecNEG-M&t=3238s)

Milyen témákon dolgoztál a diákjaiddal a Bauhaus-évben?

Az előbb említett *Hétköznapi tárgykultúránk – műanyag és giccs* volt az egyik feladat, hiszen a minket körülvevő tárgykultúra, design a Bauhausnak is egyik fő kérdése volt. Többször kiderült, hogy a diákokat foglalkoztatja a környezetvédelem, a fogyasztói társadalom problematikája, hogy miközben az egyik oldalon túltermelés és túlfogyasztás van, a másik oldalon nem jut elég se ruhából, se ételből, se földből, se vízből. Ez a társadalmilag érzékeny hozzáállás vezetett oda, hogy egy 1960-as évek elején megjelent George Perec kisregény, *A dolgok* kapcsán – ami egy Párizsban élő, a fogyasztói társadalom bűvöletében élő fiatal pár természetrajza –, a diákoknak ironikus, komoly vagy humoros, kiábrándult vagy felháborodott válaszokat kellett adniuk arra, hogy mit szólnak a minket körülvevő tárgykultúrához, miben szeretnének ezen javítani és hogyan. Volt, aki önarcképeken műanyagokat applikált magára, volt, aki animációt készített mindenféle szemétből létrehozott karakterekkel, volt, aki kirámolta a szülői házban a

szekrényeket, hogy szembesítse a családját a felesleges felhalmozással vagy átvizsgálta saját hétköznapi szokásait, és az ehhez szükséges tárgyakat; tehát egy nagyon széles értelemmezésű és változatos műfajú anyag jött létre.

Ezenkívül még egy, a Bauhaushoz szorosabban kötődő témán dolgoztunk. A *Kreatív vizuális gyakorlatok* kurzusra különböző szakirányokról jönnek festő, grafikus és mozgóképes hallgatók, sokféle előképzettséggel és gondolkodásmóddal, képzőművészeti és alkalmazott művészeti irányultsággal. Kiválasztottam 18 fontos művet, például egy Kandinszkij-festményt, a Breuer-féle Vasziliuszéket, Marianne Brandt ikonikus teáskannáját és Josef Albers színes asztalsorozatát; design-tárgyakat és képzőművészeti alkotásokat egyaránt. Ezekkel kapcsolatban kellett egy új munkát létrehozni, ami némi információt hordoz konkrétan vagy átvitt értelemben, vizuálisan az eredetiről, például infografika formájában közöl adatokat az adott műtárgy keletkezéséről, az alkotójáról, a paramétereiről, a funkciójáról. Az elkészült munka esetében tehát fontos volt, hogy valamennyire dokumentumszerű legyen, de a hallgató azért tegye bele a saját kreatív énjét is.

A Bauhaus-évre jó érzéssel gondolok vissza, mert azt hiszem, a diákok nagy része valamilyen formában résztvevővé tudott válni: szerepelt egy performance-ban, kiállította a kurzusokon készült munkáját, vagy épp dokumentumfilmet forgatott a programról. •